

a) • Μια οικογένεια υποσυνόλων $\mathcal{A} \subset \mathcal{P}(X)$, όπου $X \neq \emptyset$ σύνολο, λέμε ότι είναι σ-άλγεβρα (επί του X), αν

(i) $\mathcal{A} \neq \emptyset$ (ή $\emptyset \in \mathcal{A}$)

(ii) αν $A \in \mathcal{A}$, τότε $A^c \in \mathcal{A}$ (κλεισθή στα συμπληρώματα)

(iii) αν $(A_n)_{n \geq 1}$ ακολουθία συν \mathcal{A} , τότε $\bigcup_{n \geq 1} A_n \in \mathcal{A}$ (κλεισθή στις αριθμ. ενώσεις).

• Δύο σ-άλγεβρες \mathcal{A} και \mathcal{B} είναι ανεξάρτητες, αν

$$A \in \mathcal{A}, B \in \mathcal{B} \implies P(AB) = P(A)P(B).$$

b) $\boxed{\implies}$ Έστω $A \in \mathcal{A}$. $\mathcal{A} \subset \mathcal{B}$ (υπόθεση) $\implies A \in \mathcal{B}$.

$$\mathcal{A}, \mathcal{B} \text{ ανεξάρτητες} \stackrel{A \in \mathcal{A}, A \in \mathcal{B}}{\implies} P(A) = P(AA) = P(A)P(A) = P^2(A)$$

$$\implies P(A) \in \{0, 1\}.$$

$\boxed{\impliedby}$ Έστω $P(A) \in \{0, 1\}$, $\forall A \in \mathcal{A}$.

• Αν $P(A) = 0$, τότε $AB \subset A \implies 0 \leq P(AB) \leq P(A) = 0$

$$\implies P(AB) = 0 = P(A)P(B), \forall B \in \mathcal{B}$$

• Αν $P(A) = 1$, τότε $P(B) = P[B(A \cup A^c)] \stackrel{\text{Γένη}}{=} P(BA) + P(BA^c) = P(AB)$,

αφού $P(A^c) = 0$, και άρα $P(BA^c) = 0$.

Άρα $P(AB) = P(A) \cdot P(B)$, $\forall B \in \mathcal{B}$.

Τελικά $\forall A \in \mathcal{A}, B \in \mathcal{B}$, $\stackrel{!}{P(AB) = P(A)P(B)} \implies \mathcal{A}, \mathcal{B}$ ανεξάρτητες.

γ) • $\sigma(X) = X^{-1}(\mathcal{B}(\mathbb{R}))$, όπου $\mathcal{B}(\mathbb{R})$ τα σύνολα Borel του \mathbb{R} .

$$Y = g(X) \implies \sigma(Y) = Y^{-1}(\mathcal{B}(\mathbb{R})) = (g \circ X)^{-1}(\mathcal{B}(\mathbb{R}))$$

$$= X^{-1}(\underbrace{g^{-1}(\mathcal{B}(\mathbb{R}))}_{\text{Borel-μεζής}}) \subset X^{-1}(\mathcal{B}(\mathbb{R})) = \sigma(X).$$

Borel-μεζής.

δ) Έχουμε X και X^2 ανεξ. τ.μ \Leftrightarrow

$\sigma(X)$ και $\sigma(X^2)$ είναι ανεξάρτητες σ -αλγεβρες.

Όμως $Y = X^2 = g(X) \xrightarrow{\delta)} \underline{\sigma(X^2) \subset \sigma(X)}$.

Απο το β) $\sigma(X^2)$ και $\sigma(X)$ ανεξάρτητες \Leftrightarrow

$P(A) \in \{0, 1\}$, $\forall A \in \sigma(X^2)$.

Λόγω των ιδιοτήτων της σ.κ. της $Y = X^2$, εύκολα προκύπτει

ότι τότε πρέπει $F_Y(y) = P(Y \leq y) = \begin{cases} 0 & , y < c \\ 1 & , y \geq c \end{cases}$

για κάποιο $c \geq 0$ (αφού $X^2 \geq 0$, με πιθαν. 1).

Άρα έχουμε $X^2 = c$, με πιθαν. 1. , και άρα η μορφή

των τ.μ. X είναι $X = \begin{cases} \sqrt{c} & , \text{ με πιθαν. } p \\ -\sqrt{c} & , \text{ με πιθαν. } 1-p \end{cases}$, όπου $0 \leq p \leq 1$

που περιλαμβάνει βέβαια και τις εκφυλισμένες τ.μ. για τις ακραίες τιμές του p .

0.2.

α) Έστω $A \in \mathcal{B}(\mathbb{R})$. Τότε $X \stackrel{d}{=} Y$

$P(g(X) \in A) = P(X \in g^{-1}(A)) \stackrel{X \stackrel{d}{=} Y}{=} P(Y \in g^{-1}(A)) = P(g(Y) \in A)$

$\Rightarrow g(X) \stackrel{d}{=} g(Y)$.

β) • $X^+ = \max(0, X) = g(X)$, όπου $g(x) = \max(0, x)$, $\forall x \in \mathbb{R}$.

$X^- = \max(0, -X) = g(-X)$.

Όμως $X \stackrel{d}{=} -X \xrightarrow{a)} g(X) \stackrel{d}{=} g(-X) \Rightarrow X^+ \stackrel{d}{=} X^-$.

3.
 Παρατηρούμε ότι $X^k = (X^+)^k - (X^-)^k$, όταν k -περιττός.
 $k=1, 3, 5, \dots$

Άρα όταν υπάρχουν οι ροπές k -τάξης, έχουμε

$$E(X^k) = E[(X^+)^k] - E[(X^-)^k]$$

$$\text{Όμως } X^+ \stackrel{d}{=} X^- \Rightarrow (X^+)^k \stackrel{d}{=} (X^-)^k \Rightarrow E[(X^+)^k] = E[(X^-)^k]$$

$$\text{Τελικά } E(X^k) = 0, \quad \forall k=1, 3, \dots$$

γ) Δίνεται ότι $n(X_n - 2) \xrightarrow{d} X$.

$$\text{Άρα } X_n = X_{n-2} + 2 = \underbrace{\frac{1}{n} n(X_{n-2})}_{\downarrow 0} + \underbrace{2}_{\downarrow 2} \xrightarrow{d} 2 \quad \text{από Slutsky}$$

$$Y_n = n(X_n^3 - 8) = n(g(X_n) - g(2)), \quad \text{όπου } g(x) = x^3, \quad x \in \mathbb{R}$$

Επειδή $n(X_n - 2) \xrightarrow{d} X$ και η g είναι παραγωγίσιμη, έχουμε από τη μέθοδο Δέλτα, ότι

$$n(g(X_n) - g(2)) \xrightarrow{d} g'(2) \cdot X$$

$$\text{Όμως } g'(x) = 3x^2 \Rightarrow g'(2) = 12, \quad \text{και άρα τελικά}$$

$$n(X_n^3 - 8) \xrightarrow{d} 12 \cdot X$$

03 a) Η ακολουθία $\left\{ |X - Y| > \frac{1}{n} \right\}_{n \geq 1}$ είναι αίζουσα,

και $\left\{ |X - Y| > 0 \right\} = \lim_n \left\{ |X - Y| > \frac{1}{n} \right\} \left(= \bigcup_n \left\{ |X - Y| > \frac{1}{n} \right\} \right)$

Άρα $P(|X - Y| > 0) = P\left(\lim_n \left\{ |X - Y| > \frac{1}{n} \right\}\right) = \lim_n P(|X - Y| > \frac{1}{n}) = 0$

$\Rightarrow P(|X - Y| = 0) = P\left[\left(|X - Y| > 0\right)^c\right] = 1 \Rightarrow P(X = Y) = 1 \Rightarrow X \stackrel{a.s.}{=} Y$ (υπόθεση).

β) Έστω $\epsilon > 0$. Επειδή

$|X - Y| \leq |X - X_n| + |X_n - Y|$, έχουμε

$\left\{ |X - Y| > \epsilon \right\} \subset \left\{ |X - X_n| + |X_n - Y| > \epsilon \right\} \subset \left\{ |X - X_n| > \frac{\epsilon}{2} \right\} \cup \left\{ |X_n - Y| > \frac{\epsilon}{2} \right\}$

Άρα $P(|X - Y| > \epsilon) \leq P\left(|X - X_n| > \frac{\epsilon}{2}\right) + P\left(|X_n - Y| > \frac{\epsilon}{2}\right)$

Τελικά $P(|X - Y| > \epsilon) = 0, \forall \epsilon > 0 \xrightarrow{a)} X \stackrel{a.s.}{=} Y$

γ) Επειδή $X_n \xrightarrow{a.s.} X \Rightarrow X_n \xrightarrow{P} X$

και $X_n \xrightarrow{L^p} X \Rightarrow X_n \xrightarrow{P} X$

λόγω της μοναδικότητας της βάσει πιθανότητας σύγκλισης στο β), συμπεραίνουμε ότι και $n \xrightarrow{a.s.}$ και $n \xrightarrow{L^p}$ εθανοποιούν τη μοναδικότητα του ορίου σύγκλισης.

δ) Έστω $X_n \sim N(0, 1)$. Ως ισονομες προφανώς $X_n \xrightarrow{d} X \sim N(0, 1)$.

για οποιαδήποτε X έχει κατανομή την $N(0, 1)$. Όμως $X \stackrel{d}{=} -X$, και αυτές διαφέρουν με πιθαν. 1, άρα όχι $X \stackrel{a.s.}{=} -X$.

Όμως $X_n \xrightarrow{d} X$ και $X_n \xrightarrow{d} Y \Rightarrow X \stackrel{d}{=} Y$, δηλ. έχουμε τη μοναδικότητα του ορίου με την έννοια της ισονομίας.

Αυτό έπεται άμεσα από το χαρακτηρισμό της κατά κατανομής σύγκλισης μέσω σύγκλισης των αντίστοιχων χαρακτηριστικών συναρτήσεων. Οι 2 οριακές τυχ. μεταβ. θα έχουν κοινή χαρακτηριστική συνάρτηση, άρα θα είναι και ισόκυμες.

0.4

α) Από υπόθεση έχουμε (i) $f_n \xrightarrow{a.s.} f$. Επίσης αν θέσουμε $g_n = g$, τότε (ii) $|f_n| \leq g$, $n \geq 1$, δηλ. η ακολουθία (f_n) κυριαρχείται από μια κοινή συνάρτηση g . Τότε προφανώς $g_n = g \xrightarrow{k.s.} g$ (άρα και a.s.) και (iii) $\int g_n d\mu = \int g d\mu < +\infty$ (από υπόθεση γενικότερης διατύπωσης).

Αυτές είναι και οι 3 υποθέσεις του θεωρήματος κυριαρχημένης σύγκλισης το οποίο προκύπτει με την εξειδίκευση $g_n = g$, στην παραπάνω γενικότερη διατύπωση που δίνεται από την εκφώνηση της άσκησης.

β) Θα δείξουμε ότι ισχύουν οι προϋποθέσεις της γενικότερης διατύπωσης του θεωρήματος κυριαρχημένης σύγκλισης του Lebesgue όπως διατυπώθηκαν στην εκφώνηση; για την ακολουθία $(f_n - f)_{n \geq 1}$. Έχουμε $f_n \xrightarrow{a.s.} f \Rightarrow f_n - f \xrightarrow{a.s.} 0$, άρα η (i) ✓.

Για $g_n = f_n + f \geq 0, n \geq 1$ έχουμε, $g_n \xrightarrow{a.s.} 2f \equiv g$, ✓ (ii). και $|f_n - f| \leq |f_n| + |f| = f_n + f$, άρα και η (iii) ✓.

Επιπλέον $\int g_n d\mu = \int (f_n + f) dx = \int_{\mathbb{R}} f_n(x) dx + \int_{\mathbb{R}} f(x) dx \rightarrow 2$, άρα και η (iv) ✓. Συμπεραίνουμε ότι $\int_{\mathbb{R}} |f_n - f| dx \xrightarrow{n \rightarrow \infty} \int_{\mathbb{R}} 0 dx = 0$ [(i), (ii), (iii), (iv) μια αρίθμηση των υποθέσεων].

γ) Η τ.μ. X έχει συνάρτηση πυκνότητας πιθανότητας, άρα αντιστοιχεί σε (άπολυτα) συνεχή τ.μ. και άρα η συνάρτηση κατανομής της F(x) είναι συνεχής.

$$X_n \xrightarrow{d} X \iff F_n(x) \rightarrow F(x), \forall x \in \mathbb{R} \text{ (από F συνεχής)}$$

Έστω $x \in \mathbb{R}$.

$$|F_n(x) - F(x)| = \left| \int_{(-\infty, x]} f_n(x) dx - \int_{(-\infty, x]} f(x) dx \right| = \left| \int_{(-\infty, x]} (f_n(x) - f(x)) dx \right|$$

$$\leq \int_{(-\infty, x]} \underbrace{|f_n(x) - f(x)|}_{\geq 0} dx \leq \int_{\mathbb{R}} |f_n(x) - f(x)| dx \xrightarrow{(b)} 0.$$

Άρα $F_n(x) \rightarrow F(x), \forall x \in \mathbb{R}$ και το συμπέρασμα έπεται.

[05]

- a) Σ β) Σ γ) Λ δ) Λ ε) Σ
- ζ) Σ η) Σ θ) Σ ι) Σ κ) ~~Σ~~ Λ
- λ) Σ μ) Λ ν) Λ ξ) Λ ο) Λ